

მოკალაქეTa აქტივობა _ qვეynis დემოკრატიულიობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საზომი

რეზიუმე

გიორგი გოცისვილი
სტუდენტ-დოქტორი

E-mail: r.kutateladze@gtu.ge

მოკალაქეTa აქტივობა უმნიშვნელოვანესი ბარომეტრია qვეyანაSi განვითარებული დემოკრატიული პროცესების სეფაზებისთვის. qვეynis ხელისუფლების ნებისმიერი გადაწყვეტილება ხალხის, საზოგადოების საწინააღმდეგო და იქნეს ნაკარნახევი, შესაბამისად მოკალაქეების მხრიდან ის მხარდაუჭერა და რეალიზაციაSi აქტიურ მონაწილეობას განაპირობებს. სტატიაSi განხილულია საკარტველოSi მიმდინარე პროცესები qვეynis დემოკრატიული მონაპოვრების განმტკიცებისა და სამოკალაქო აქტივობის გარდის ტრანსფორმაცია; კრიტიკულად სეფაზების ხარვეზები, რომლებიც კიდევ სეიმცნევა ამ მხარეებზე. ხაზგასმულია, რომ მიწვევები, რომელიც უკანასკნელ პერიოდში არსებობს არ იქნება მოდუნებისა და ტვიტკმაოფილების საშუალებას. აუცილებელია მუდმივი აქტივობა და მოდელირება მიწვეულის განმტკიცებისა და არსებული პრობლემების დაშლისთვის.

მოკალაქეTa კარტულიობა qვეynis მართვაგებობაSi ტანამედროვეობის უმნიშვნელოვანესი ნიშანია. იმაზე, თუ როგორ მონაწილეობენ ადამიანები ყველაფერში, რისი გადაწყვეტაც ხელისუფლებას უწევს, მნიშვნელოვანად დამოკიდებულია ხელისუფლების სიძლიერე და სიმყარე. ბუნებრივია, ყველა პრობლემა და სატკივარი, რომელიც საზოგადოებასია, ერთი ხელის მოსმით ვერ გადაწყდება და ვერაზმოიფხვრება, მაგრამ საზოგადოება ყოველთვის უნდა იყოს ინფორმირებული მიმდინარე საკმარისობაზე, ტიტოეული ადამიანი თავის თავზე უნდა გრძნობდეს გატარებული როლის მიხედვით. სედეგებს. თუ საკარტველოს სინამდვილეს ავირებთ, ცენი სახელმწიფოს უდიდესი გამოწვევაა სირარების დაშლა, ამავე ხაზგასმით არაერთხელ მიუთითა qვეynis პრემიერ-მინისტრმა მამუკა ბახტაძემ თავის გამოსვლებში, თუმცა ეს პრობლემა არცაა ხალხისა და არც იოლად მოსაგვარებელი. qვეyანაSi, სადაც ეკონომიკა არმართობას განიცდის ტიტკოსდაც ეს პრობლემა ეკონომიკის განვითარების კვალობაზე უნდა გადაწყდეს.

სამუხაროდ, აკარტვედრა არ არის, აკმეზების ანალიზს არ სეუდგები, რამდენადაც საკიტხები უფრო ეკონომიკის მექანიზმების სფეროდაა და პასუხსაც მექანიკ-ეკონომისტები და პრაქტიკოსები გასცემენ, თუმცა ცენი პრობლემა ცენი, მმართველობითი კუთხით გვინდა სეხედო, რამდენადაც qვეynis სტაბილურობისთვის ამაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.

სამუხაროა, მაგრამ, „პოტენციური რევოლუციური სიტუაცია არსებობს ყველა qვეyანაSi, სადაც მთავრობა დიქსანს ვერ ახერხებს თავისი ვალდებულებების შესრულებას-ტუნდაც, ცხოვრების მინიმალური დონის უზრუნველყოფას qვეynis მოკალაქეTa უმრავლესობისთვის. თუ გარდა ამისა, qვეyანაSi არსებობს ისეთი რევოლუციური პარტიაც, რომელსაც სათანადო დოქტრინის გამოალიბება და ხალხის ორგანიზება შეუძლია, მაშინ რევოლუციას ერთადერთი ინგრედიენტი აქვია – ეს არის ჯალადობრივი რევოლუციური მოქმედების ინსტრუმენტი“, არნისნულია მაო ჯედუნის ნაშრომი „პარტიზანული ბრძოლა“.

საბედნიეროდ, ცენი საკმე ამდენად რტულად არ დგას, თუმცა 2018 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების კამპანიამ აცენა, რომ მოსახლეობაSi უარყოფითი განწყობების მოზარებაა, შესაბამისად ადგილი აკვს ნიჰილიზმსა და გულგრილობას. მმართველი კოალიციას „კარტული ოცნება-დემოკრატიული საკარტველო“ დიდი ჯალისხმევა დასურდა იმისთვის, რომ არჩევნების მეორე ტურისთვის საკარტველოს მოსახლეობის მნიშვნელოვან ნაწილს არ გამოეცინა არჩევნებისადმი ნიჰილისტური დამოკიდებულება და მისულიყო საარჩევნო უბნებში თავისი არჩევანის გასაქმებად.

მიუხედავად ოპოზიციური ჯალის დესტრუქციული მოდელირებისა, არჩევნები ზირიტადად კატარა მსვდით გარემოში და მოკალაქეებმა აცენეს სახელმწიფოებრივი პასუხისმგებლობის ნიშანი. ასეთი სედეგი ზირიტადად მიწვეული იქნა საზოგადოებრივი აზრის სწორი მმართველიტი ფორმირებისა და ადამიანებთან

muSaobis Sedegad.

sazogadoebrivi azris formirebisa da gaTvaliswinebaze ibrZoda nebismieri xeli-sufali, demokratiuli iqneboda is Tu ara, ramdenadac esmoda, rom sazogadoebrivi azris winaaRmdeg svla modidebuli mdinaris winaaRmdeg svlis tolfasia da misi Sedegebis prognozireba SeuZlebelia.

rac Seexeba demokratiuli ganviTarebis procesis efeqtur ganxorcielebas, is erTmniSvnelovnad aris damokidebuli jansaRi, politikurad miukerZoebeli sazogadoebrivi azris formirebasa da gaTvaliswinebaze, aseve, sazogadoebis CarTulobaze socialur da politikur procesebSi.

sazogadoebrivi azri-aris masobrivi cnobierebis forma, romelSic vlindeba sxvadasxva jgufebisa da adამიანების farული an aSkara damokidebulეები garkვეული მოვლენებისა და იმ procesების მimarT, რომლებიც გავლენას ახდენს მაT interesebsა და საWiroeებზე. es aris qveynis mosaxleobის, დიდი social-დემოგრაფიული jგუფების დამokidebulეა sazogadoebrivi cxovrebის problemებისადმი, გამოხატული დისკურსებSi, დისკუსიებSi, SefaseბებSi, ემოციებSi, განყოფილებსა და სხვ. იგი ხასიაTდება გარკვეული იდეოლოგიურ-ფსიქოლოგიური მimarTულებიT, აქტივობიT, მდგრადობიT. ამავდროულად ის გამოდის ეგსპრესიული, მაკონტროლებელი და დირექტიული ფუნქციებიT - იკავებს გარკვეული პოზიციას, იZლევა რცეvas, გამოაყვს გადაწყვეტილეა ამა Tu იმ sazogadoebriv საკიTxებზე, აregულირებს ინდივიდების, ერTობების, socialური დაუფლებების მოqმედაბას, მხარს უდერს ან უკუაგდებს ამა Tu იმ warmოდგენებს, Rირებულებებს, ნორმებს. sazogadoebrivi azris მხედველობის არეSi, Cვეულებრივ, xvდება სინამდვილის მხოლოდ ის მოვლენები და ფაქტები, რომლებიც sazogadoebriv ინტერესი wვენ. sazogadoebrivi azრი SeiZლება Camoyalibდეს სტიკურად, Tumca, Tanამედროვე sazogadoეების პირობებSi იგი განიცდის გასაზრვრულ ზეგავლენას მრავალრიცხოვანი socialური ინსტიტუტების მხრიდან. ამიტომ, სხვadasxვა კონკრეტულ სიტუაციებSi იგი რეალობას Tan ადეკვატურობის სხვadasxვა ხარისხს ავლენს. ის SeiZლება Seicavდეს როგორც მარტებულ, რეალისტურ, ისე მცდარ, ილუზორულ warmოდგენებს სინამდვილზე.

sazogadoebrivi azრი არის სხვadasxვა ფაქტის, procesის, მოვლენისა Tu problemის Sesaxeb ადამიანთა jგუფის გასაქა, მაTi დამო-

kidebulეა და Sეფაება. sazogadoებრივი azris formireბა და განვითარება ან მიზანმართულად, masobrivi Segნება ზეპოლიტიკური ინსტიტუტებისა და socialური ორგანიზაციების ზემოqმედაბიTxდება, ანდა სტიკურად - cxovrebისეული გარემოებაTa, კონკრეტული გამოცდილებისა და ტრადიციების უსალო გავლენის Sedegად.

კონკრეტულად საგარტველოSi დამოუკიდებლობის wლებSi სულ უფრო მეტად იზრდება sazogadoეების wვრების CarTulობა პოლიტიკის სფეროSi. გარკვეულწილად ამიტომ SeiZლება აიხსნას ის ფაქტი, რომ სხვadasxვა qვეყნის მკვლევარები problemეების განხილვას აწარმოებენ სწორედ ისეTi ფენომენის WრილSi, როგორცაა "sazogadoებრივი azრი".

მიუხედავად იმისა, რომ ტერმინი „sazogadoებრივი azრი“ სულ რამდენიმე ასწლეულის წინ დამკვიდრდა, მისი, როგორც ფენომენის არსებობა ასკარაა ყველა ისტორიულ ეპოქაSi. უZველესი კედლის ნახატები, Samანის რიტუალური როკვა, მსხვერპლსეირვის რიტუალი, ბელადის მერ warmოTqმული სიტყვა თომის წინაSe, აკლდამები, პირამიდები და ა.ს. socialური კომუნიკაციის გარკვეული ფორმები წარმოადგენენ.

1925 წელს ცნობილი ამერიკელი ანთროპოლოგი მარგარეტ მიდი, რომელიც აწარმოებდა კვლევებს პოლინეზიასა და სამოაზე ადგილობრივ sazogadoეებაSi სოციალიზაციის procesის შესასწავლად, არწინავდა, რომ: „sazogadoებრივი azრი ეფეტურია, Tu წინაშე მოqმედაბის, როგორც მცნების დამრწვევი, ასევე, კონფლიქტის, ან სამომავლო qმედაბაზე გადაწყვეტილების მიღების დროს“.

sazogadoებრივ azრზე ზემოqმედაბის საუკეთესო მაგალიტია მსოფლიოს ზირიტადი რელიგიური მimarTულებების წმინდა წიგნები „წმინდა წიგნები ამა Tu იმ წიგნიT Seicავენ sazogadoეებას Tan ურტიერთობის ელემენტებს. სწორედ ამ გზიტ ახდენდნენ უZველესი გადაწყვეტილებები რელიგიური სედეულებების გავრცელებას და ცდილობდნენ ფართო მასებისთვის ხმა მიეწვდინათ საკუთარი რწმენის, მისი მნიშვნელობის შესახებ. კომუნიკაციის ეს ტიპი კიდევ უფრო Zვლია, ვიდრე პირველი ბერწული ან რომაული სარეკლამო განცხადებები, რომლებმაც ფრაგმენტულად (ნაწყვეტების სახით) მოაწერეს წყნამდე, როგორც ცნობებმა მონების გაყიდვის ან კოლიზეუმSi გასამართი სანაქაოების შესახებ“.

Zველი ეგვიპტე გამოცეულია მასებზე ზემოqმედაბის, ჯალაუფლებიT მანიპულირების, იმიჯმეკინგის, ჯალაუფლებისათვის საჯარო-

bis miniWebis meTodebiT. uZvelesi egvipturi taZrebi, akldamebi, piramidebi, stelebi, qandakebebi informaciis matareblebs warmoadgenen.

sazogadoebrivi azris formirebis Tanamedrove meTodebis istoriuli wananZRvrebiveლaze ufro TvalsaCinod iktxeba Zveli romis sazogadoebriv-politikur uTiertobebSi. am periodis romaeli politiko-sebi izulebulni iyvnen angariSi gaewiaT Tavisufal moqalaqeta fenistvis, romelTa ketilganwyobaze mnisvnelovnad iyo damokidebuli maTi politikuri kariere. aqedan gamomdinare, isini did yuradRebas aqcevdnen komunikaciur process da am procesSi moqalaqeebis darwmunebas, maTi ketilganwyobisa da mxardaWeris mopovebas.

martalia, termins `sazogadoebrivi azri` romaelebi ar iyenebdnen, magram cnobili frazis `vox populi - vox dei` (xma RvTisa da xma erisa) meore nawilSi (vox-dei) isini aSkarad sazogadoebriv azrs gulisxmobdnen. RmerTsa da ers Soris tolobis niSnis dasma imaze miuTitebs, rom amgvარი RirebulebiTi orientacia erTgvar socialur-fsiqologiu მეანizms warmoadgenda, romlis saSualebiTac Sesazlebeli iyo RvTaebrivi qarizmatuloba miniWeboda eris, xalxis an sazogadoebis ama Tu im jgufis mier arCeul tribuns, senators, konsuls da a.S.

zemoT aRvniSneT da gavimeorebT, rom sazogadoebrivi azri arsebobda yvela istoriul periodSi. am socialuri movlenis mimarT cxovel interest uZvelesi droidan iCenen mecnierebi, filosofesebi, moazrovneebi. misi, rogorc socialuri fenomenis Seswavis mdeloba antikuri xanidan iwyeba. maSin, roca gaCnda socialuri erTobis ganmsazRvreli Cvevebisa da normebs gaazrebis interesti.

amprocesebs sawyisebi sofistebTan unda veZeboT. sofistebs ukve hqondaT warmodgena bunebisa da bunebrivi kanonebisagan gansxvavebul socialur kanonebze, maT normatiul xasiaTze. esmodaT, rom aseTi kanonebi zneobis damkvidrebas emsaxureba da aucilebelia yoveli sazogadoebisaTvis.

gristianuli msofilmxedvelobis aRzevebam, misi providencialurobidan (gangebis rwmena, romelic ganagebs da martavs adamiანebisa da mTelixalxebis beds) gamomdinare

sasikvdilo dartya miayena sociologiuri azris pirvel mdeLOBEBS.

sazogadoebrivi azris propagandistული meTodebiT formirebis TvalsaCino magaliTia kaTo likuri eklesia. religiuri faqtoris gamoyenebiT manipulareba Sua-saukuneebSi sazogadoebrivi azris institutis ganvitarebis Ziritad tendencias warmoadgens.

„sazogadoebrivi azri“, rogorc kacობიბის socialuri cxovrebis amsaxveli unikaluri fenomenis aRmniSvneli sayovelTaod aRiarebuli termini XVIII saukუნის ბოლოდან გამოიყენება.

niSandoblivia, rom marqsma sazogadoebrivi azri „yalbcnobierebad“ gamoacxda. is ubralod faravs burJuaziis klasobriv interest. amdenad, marqsistebisTvis sazogadoebrivi azri araფers ar niSnavda, mTavari iyo is, Tu ras fiqrobda proletariati (realurad ki partiuli funqcionerebi) ama Tu im problemis Sesaxeb da jansaR sazogadoebriv azrs xSirad partiuli agitaciiTa da probagandiT faravdnen. mogvianebiTac ki, sadRac me-20 saukუნის 70-იანი წლებიდან, როდესაც გააქტიურდნენ სოციოლოგის სპეციალისტები, (დაიწყო sazogadoebrivi azris gamokitxvebi, maTi analizi და ა. S.) maTi mdeloba mimarTული იყო iqetken, rom gamoekitxaT adamianebi ara imdenad realuri suraTis dasadgenad, aramed imisTvis, rom moexdinaT Sedegebis imgvარად „koreqtireba“, rom „zemoT“ ketilismyofeli suraTis wardgena SeZlebodaT. Tundac erTi magaliTi: qveyanaSi (igulisxmeba sabWoTa kaSiri 80-იან წლებში) Ziritadi sasursaTo produqtebis SeZena mxolod e.w. sabaraTo sistemiT iyo Sesazlebeli, Tumca televizia და saerTod masobრივი informaciis saSualebebi bednieri sazogadoebis iluzias qmnida. sablood cnobilia is rac aseT „bednierenbas“ mohyva – sabWoTa kavSirisa, და mTlianad socialistური სისტემის გამოწლა.

liberaluri midgomac kritikulad udgeba sazogadoebrivi azris dominirebas, rogorc individis Sesazlo SeZRudvasa და „moraluri Zaladobis iaraRis formas“, anu sazogadoeba ar aris gonierebis wyaro, aramed aris pirovnebis Tavisuflebis SemZRudavi.

amdenad, sazogadoebrivi azris liberalური ხედვა sruliad gamoricxavs misTvis srული მმართველობითი ლეგitimაციის მინი-

Webas, aramed mxolod reprezentaciisa, romel sac eqneba aramarTvelobiTi, aramed Zalauflebis SemzRudavi funqcia.

politikuri sajaro sivrce, masmediis gavleniT iqneba es, Tu yvela faqtoris erTobliobiT, icvlis Tavis bunebas erT-mniSvnelovan aspeqtTan mimarTebaSi. samoqalaqo sazogadoebidan masobrivi samomxmareblo kulturaze gadasvla ukavSirdeba ideebisa da ideologiebis rolis transformacias.

„yalbi cnobiereba,” romelic Cndeba sazogadoebaSi, aRar aris, mecxramete saukunisan gansxvavebiT, ideebis Sekruli kompleksi, romelic qmnis samyaros logikურ suraTs. axla is ufro waagavs qcevis normebis kompleqss, mibaZvis paterns.

Sesabamisad, partiuli agitatorebisa da propagandistebis adgilis ikaveben specialistebi, romlebic „yidian” politikas da politikosebs Sinaarsis ganganurCevlad. iwyeba sazogadoebiT manipuliრების teqnologiebis ganvitareba. manipuliრებილი sajaro sivrce mimarTulia, pirvel rigSi, arasajaro Sexedulebebis formirebaze; mistvis sajarooba ar aris prioriteti, aramed saarCevno qceva. Tuki sajarooba, sityvis Tavisufleba da sazogadoebrivi sajaro azris formireba Tavis (Sinagan) miznad iazrebdnen simarTlis warmocenas, da realobis swor asaxvas (amitomac iyo saWiro racionaluri msjeloba da yvelasTvis sityvis micema), manipuliრებილი azris mizania xmebi – amomrCevlTa xmebi, romlebic faruli kenWisyris Sedegad grovdeba.

demokratiis principebi moqmedebis masin, roca gansxvavebul sazogadoebriv azrs daufaravad SeuZlia winaarmdegoba gauwios xelisuflebis politikურ kurss.

sazogadoebrivi azris Seswavla Sesazleblobas izleva ukeT gavigoT gansxvaveba am or models Soris. sazogadoebrivi azris Seswavla gulisxmobs mosaxleobis mcire nawilis gamokitxvas mTeli sazogadoebis Tvalsazრისი gagebis mizniT.

situacia, rodesac erTნი orientirebulნი arian Tavianti azris gamoxatvaze, sxvebi ki mis dafarvaze, iwevs spiralis msgavsi procesis zrdas. Sedegad xdeba erTi Tvalsazრისი dominireba. koncepcიის მნიშვნელოვანი Semadgenelia masobrivi komunikaciis saSualეები. swored isini

gansazRvaven „dRes” gabatonebul Tval-sazრისი. procesis sxva „mamoZravebel Zalas” warmoadgens individis garemocva. Tuki adamiani ar gamoxatavs Tavis azrs, didi Sansia imisa, rom aseve iqceva misi uaxloesi garemocva. es Tavis mxriv xels uwyobs masobrivi informaciis dominirebas da „dumilis spiralis” zrdas.

sazogadoebrivi azri calсахad araa mimarTuli sinamdvilის Secvlaze. sazogadoebის მერ გამოTყმული პოზიციები და Sefasebebi Seizleba xelisuflebis მერ gaTvalისwinebulი ignas (mTlianad danawilobrivi) an saertod ar gaiTvalისwinon gadawyvetilebis მირების დროს. magram xelisuflebam aucileblad unda moaxdinოს reagireba გამოTყმული აზრზე, დააფიქსიროს მის მიმართ Tavisი დამოკიდებულება. politikuri brZolis realobidan gamოდინარე, ar aris gamoricxული, რომ Tavad xelisuflebam აიროს Tavis Tavze sazogadoebrivi აზრის gamoxatვის funqcia. kerZod, gamoiyenos media, wamoayenon Tavianti „sazogadoebrivi აზრის ლიდერები”; gaavrcelon masalebi დამოვლენათა კომენტარები, რომელებიც გავლენას მოაქდენს sazogadoebის განწყობის formirebaze; გამოTყვანს sajaro Sefasebebi ამა Tu იმ იგუფების საელიტ, razedac Semdeg ukve xelisufleba მოაქდენს reagირებას საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე.

samwuxarod, saqarTveloSi mimdinare bolodroindelი მოვლენები ხაზგასმით გვცვენებს იმ პრობლემებს, რაც sazogadoebrivi აზრის formირების საკითხების ვლინდება. xelisuflebis Zალისხმევა სახელმწიფო მართვის სრულიყოფის, გადაწყვეტილი პრობლემების გადაწერის მიმართულებით xSirad sazogadoebისTვის TvalsaCინო არ არის. laparakia moqmedi xelisuflebis ნაკლიზე e.w. „გაპირების” Tvalsazრისი, unda iTqvas, რომ არც uamisobaa, Tumca yvelaze seriozული ნაკლი sazogadoebasTan urTierTობების დაუხვეწავ formეები unda veZeბოტ. საWიროა sazogadoebის Rია და permanentული informირება mimdinare procesეზე, warmatebebi iqneba es Tu ნაკლოვანებები. xალხს unda სეროდეს xვალindelი ukeTესი dRis, ukeTესი მომავლისა და პერსპექტივისა, es mxolod mizanmimarTული საკმარისობით მიიწევა. Sesabამისად მოკალაქეები გაიწევენ არსებულ gamowveებს დამოაქდენენ მათზე ადეკვატურ reagირებას. jan-saRi samoqalaqo sazogadoeba და არა gauge-

ბარიერების წარმოშობის შესახებ არსებული ორგანიზაციები, რომლებიც მედიის საშუალებით ცდილობენ საზოგადოებასი უარყოფითი განწყობების შეკუმშვას მყარი გარანტიის მიხედვით, რომელიც უზრუნველყოფს მათი აქტიურობის სათანადო გამოხატულებას.

მოქალაქეებისთვის, გაიზარდა მათი აქტიურობა და ჩართულობა, თანამედროვე საკომუნიკაციო საშუალებებით გაცემისთვის ადგილად მისაწვევია, ვიდრე ადრეულ პერიოდში იყო.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. Tomas m. magstadti. გავიგოთ პოლიტიკის იდეები, ინსტიტუტები და პრობლემები, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2010.
2. კოდუა ე. სოციოლოგიის ისტორიის შესავალი, 2001.
3. კატლიპი სკოტ, ბრუმი გლენ, სენტერალენ - საზოგადოებასთან ურთიერთობის შესავალი. 2011.
4. მუსხელიშვილი მ. სამოქალაქო საზოგადოება: შედეგების ანალიზი თბილისი, 2006.
5. მაო ჯედუნი, პარტიზანული ბრძოლა, თბილისი, ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2007.
6. საზოგადოების მექანიზმების თეორიები 17-ე საუკუნისთვის. ვებ-გვერდი: www.socium.ge
7. უილკინსონი ლ. კამერონი გლენ. საზოგადოებასთან ურთიერთობის სტრატეგია და ტაქტიკა. 2011.
8. გენტიანა, ჯეფრი. ბერი, ჯერი გოლდმენი, ამერიკული დემოკრატია, აშშ-ის უზრუნველყოფა და პოლიტიკური პროცესი. თბ., გამომცემლობა "ჯისაი", 1995.

ACTIVITY OF CITIZENS - ONE OF THE IMPORTANT MEASUREMENTS OF A COUNTRY'S DEMOCRACY

GIORGI KOCHISHVILI
Doctoral Student of GTU
E-mail: r.kutateladze@gtu.ge

Summary

Activity of citizens is an important barometer for assessing the development of democratic processes in the country. Any decision of the government of the country should be dictated by the need for the people and society, and therefore the active participation of citizens in support and realization. The article discusses the ongoing processes in Georgia in terms of strengthening democratic achievements and increasing civil activity; shortcomings that are still noticed in this direction are critically evaluated. It is highlighted that the achievements that exist in recent times do not give an opportunity for relaxation and self-satisfaction. Permanent activity and attempts are needed to strengthen the achievements and overcome existing problems.